

Motion till riksdagen 2021/22:2571

av Björn Söder m.fl. (SD)

Internationella militära insatser

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska säkerställa att det svenska militära bidraget genom utbildningsinsatsen i Irak riktas till Kurdistan Regional Government (KRG)-regionen för att bidra i kampen mot terrorism och underlätta framtida självförsvar och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att självförsvarsgrupper för svaga grupper som yazidier och kristna inkluderas i koalitionens stödinsatser och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att öka de humanitära insatserna i konfliktområdena och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stödja uppbyggnaden av området Nineveslätten i Irak och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda behov av och möjligheter till materiellt stöd och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör öka satsningarna på humanitärt stöd, vatten, sanitet och jordbruksutveckling i Mali och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inom maximalt ett år avsluta det svenska deltagandet i Minusma och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avsluta det svenska deltagandet i Task Force Takuba i Mali och tillkännager detta för regeringen.

Internationella militära insatser

Sedan FN:s tillkomst har Sverige deltagit i många av organisationens fredsbevarande insatser, allt som allt uppgående till 120 internationella uppdrag i 60 länder. Under de senaste decennierna valde Sverige nästan helt bort att delta i FN-ledda fredsbevarande insatser. Istället gav man företräde åt EU- eller Nato-ledda insatser. Detta beklagar

Sverigedemokraterna. Sverigedemokraterna ser FN som det primära samarbetsorganet för att hantera konflikter och värna fred och säkerhet. En förutsättning för internationella insatser, oavsett om de sker utanför FN:s regi eller inte, bör vara ett tydligt mandat från FN:s säkerhetsråd.

Sverige bör efter förmåga, när vi finner starka motiv därtill, aktivt delta i insatser inom ramen för FN och Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE), samt verka för att stärka dessa organisationers kapacitet. Det är också av vikt att insatserna har tydliga mål och en genomtänkt strategi för att insatsen ska kunna bidra till fred och stabilitet. Internationella insatser får dock inte leda till att vår nationella försvarsförmåga nedgår.

Den svenska utbildningsinsatsen i Irak

1. Riktat stöd till KRG-regionen

Sveriges stöd till Irak i kampen mot terrorsekten Islamiska staten har varit mycket uppskattat och relationen mellan Sverige och KRG-regionen samt Peshmerga är mycket god. De utbildningsinsatser som vårt land bidragit med har dels inneburit en ökad möjlighet för humanitärt stöd till civila i landet, dels en ökad möjlighet till självförsvar när terrorister har slagit till.

Sverigedemokraterna är i grunden positiva till den här sortens arbete och menar att de svenskar som tjänstgjort i landet förtjänar ett stort tack för sin insats. Insatsen har av flera skäl främst riktats till området kring KRG-regionens huvudstad Erbil och den kurdiska regionen snarare än till övriga Irak. KRG-regionen har märkt ut sig med en förhållandevis god demokratisk och ekonomisk utveckling, samt som en av de främsta och mest effektiva krafterna mot Islamiska staten.

Islamiska staten har tryckts tillbaka. Dock har IS-celler slagit till i flera områden, varför vi menar att det fortsatt finns skäl till att bidra med utbildning till peshmergastyrkor i Irak. Vi har även tvingats se ökade slitningar inom Irak, vilket är mycket oroväckande. Den irakiska regeringen har, trots diplomatiska medlingsförsök från KRG-regionen, valt att angripa och inta tidigare KRG-kontrollerade områden. I dessa anfall, som i stor utsträckning bestått av Iranstödda shiamiliser, har man använt sig av amerikanska stridsvagnar och materiel ämnad att bekämpa Islamiska staten och andra terrorgrupper. Det är därmed tydligt att det är fullkomligt orimligt att Sverige ska bidra till att stötta en regering som använder sig av internationellt stöd för att angripa den egna befolkningen. Det är också tydligt att de två största partierna i landet är radikala shiamuslimska partier, vars väpnade grenar gjort sig skyldiga till omfattande krigsbrott. Iraks styre har även mycket goda relationer till Iran, som också fått ett allt större inflytande i landet.

Med tanke på de omständigheter som råder finns det ingen anledning att fortsätta den riktning man i dagsläget har slagit in på. Det svenska militära bidraget genom utbildningsinsatsen i Irak bör enbart riktas till KRG-regionen under förutsättning att stödet används som det är tänkt och att KRG fortsätter att försöka lösa den nyuppkomna krisen med irakiska regeringen med diplomati. Stödet ska vara ämnat att bekämpa terrorism och säkra sitt självförsvar idag och framgent. De svenska militära utbildningsinsatserna ska inte gå till trupper som direkt eller indirekt kontrolleras av det irakiska

styret i Bagdad. Bidraget ska riktas till KRG-regionen under förutsättning att styret i KRG respekterar och skyddar minoriteter samt fortsätter det diplomatiska arbetet.

2. Stöd till kristna och yazidiska självförsvarsgrupper

När Islamiska staten intog stora delar av Nineveslätten i norra Irak flydde de kurdiska styrkorna och den irakiska armén, vilket fick katastrofala följder för lokalbefolkningen, som huvudsakligen består av kristna och yazidier.

Eftersom politiken i Irak är starkt etniskt betonad är det viktigt att alla befolkningsgrupper har möjlighet att få skydd från militära styrkor. Därför behöver koalitionen även stödja bygget av kristna, och i den takt sådana bildas, yazidiska självförsvarsgrupper. Kristna och yazidier är bland de svagaste minoriteterna i landet och deras möjlighet till självförsvar är en förutsättning för skapandet av den autonoma provins som Iraks regering utlovat.

3. Humanitärt stöd

FN:s expert på minoritetsfrågor har betecknat utvecklingen för området som förödande och oåterkallelig. I kölvattnet av den irakiska militärens offensiv våren 2015 har det även rapporterats om grova övergrepp mot den sunnitiska befolkningen. Kriget har skapat en på vissa platser mycket allvarlig humanitär situation, och i nuläget är 8,7 miljoner människor i behov av humanitärt stöd varav ca 1,2 miljoner av dessa räknas som internflyktingar.

Sverigedemokraterna anser att regeringen bör använda Sveriges begränsade resurser där de gör mest nytta och kraftigt öka stödet till humanitära insatser i krisens närområde.

4. Återuppbyggnad

Terrororganisationen Islamiska staten har fördrivits från området, men en stor del av infrastrukturen och många bostäder är lagda i ruiner. Trots detta vill många människor flytta tillbaka till sina hem och försöka bygga upp ett liv igen. Hus, kyrkor och andra religiösa byggnader, sjukhus, skolor, vägar, elektricitet och det mesta av infrastrukturen behöver återuppbyggas.

Utöver detta kämpar de syrianer, assyrier, kaldéer m.fl. grupper som bor i området för att få behålla sin identitet. De flesta talar fortfarande arameiska, det språk man talade i det assyriska riket, men i takt med att den kristna gruppen blir mindre finns också en risk för att deras språk, kultur och identitet hotas. Regeringen bör stötta minoriteterna som bor på Nineveslätten så att de kan behålla sin identitet, samt bidra till återuppbyggnaden efter islamisternas fruktansvärda härjningar och stödja de självförsvarsstyrkor som ger befolkningen skydd och trygghet. Att återbyggnad av området nu sker är av yttersta vikt för att förebygga nya konflikter.

5. Materiellt stöd

Utbildningsinsatsen är i sig viktig, men inte tillräcklig för att på ett ändamålsenligt sätt kunna stödja de kurdiska, irakiska och eventuellt de kristna och yazidiska styrkorna.

Därför vill Sverigedemokraterna bredda insatsen genom att regeringen utreder behov av och möjligheter till materiellt stöd. Vi avser inte krigsmateriel för strid utan annat specialiserat, materiellt stöd. Sådant stöd skulle kunna handla om kommunikations- och sjukvårdsutrustning, mobila internetanslutningar, datorer och små förarlösa övervakningsplan liknande dem som använts i insatsen i Afghanistan.

När riksdagen våren 2017 besökte Erbil framkom just behovet av materiellt stöd. Peshmergaförbandens brist på sjukvårdsutrustning var påtaglig. Likaså framkom att många av soldaterna fått köpa sina egna uniformer och kängor eftersom det saknas resurser.

Svenskt deltagande i Förenta nationernas stabiliseringsinsats i Mali (Minusma)

6. Det svenska bidraget till Minusma

Enligt FN finns det lägen, särskilt i konflikt- och postkonfliktområden i Afrika, när det är nödvändigt med säkerhetsfrämjande insatser för att samtidigt också kunna bedriva ett effektivt biståndsarbete som främjar en positiv och hållbar utveckling i det aktuella landet. Även den svenska biståndsmyndigheten Sida vittnar om att utmaningarna för att bedriva det svenska biståndsarbetet kan vara större där det inte finns en fredsbevarande styrka på plats. Samtidigt ska påpekas att det också finns tillfällen när det är väldigt viktigt att på marken särskilja de militära insatserna och de rent civila insatserna för att de civila och humanitära insatserna inte ska uppfattas vara inblandade i en militär konflikt.

I den aktuella situationen i Mali menar vi att en fungerande FN-ledd fredsfrämjande insats i dagsläget är en förutsättning för att kunna bedriva ett effektivt bistånd och nå en hållbar utveckling i landet. Den aktuella insatsen i Mali har både ett FN-mandat och är ledd av FN. De humanitära behoven i Mali och Sahelregionen är fortsatt omfattande. Regionen är påverkad av de väpnade konflikterna, en degraderad miljö och ett förändrat klimat. Enligt FN är 3,9 miljoner människor i Mali i behov av humanitärt stöd. Undernäringen är utbredd, behoven av sanitet och rent vatten är stort, och 2,8 miljoner människor uppges ha behov av en tryggad livsmedelsförsörjning.

År 2020 var Sverige en av de största bilaterala givarna till Mali med ett humanitärt bistånd via Sida om 294 miljoner kronor. Sverige bidrog utöver detta med humanitärt stöd genom Cerf – FN:s katastroffond – och FN:s livsmedelsprogram World Food Programme. Eftersom behovet av humanitärt stöd är fortsatt stort menar vi att Sverige bör förstärka de humanitära insatserna till flyktingar och bistånd som går till humanitärt stöd, vatten, sanitet och jordbruksutveckling i Mali.

7. Avvecklingen av den svenska väpnade styrkan i Minusma

Det svenska bidraget till Minusma utgörs under år 2021 av ett lätt skyttekompani. I förbandet ingår även en nationell stödenhet innehållande bland annat sjukvårdsförmågor, samt personal för drift och underhåll av nationell infrastruktur och materiel. Försvarsmakten och dess personal har gjort ett utmärkt arbete i Mali och bidragit till

insatsen på ett föredömligt sätt. Som svenska medborgare kan vi känna stolthet över vårt bidrag till Mali och dess befolkning.

Sverigedemokraterna anser emellertid att Sverige nu behöver fokusera på återuppbyggnaden av totalförsvaret, och att vi därför behöver sätta en borte tidsgräns för vårt militära engagemang i Mali. Riksrevisionen har bland annat påpekat i rapporten ”Att bygga nationell försvarsförmåga” (RiR 2021:23) att de nu omfattande internationella insatserna får negativa konsekvenser för arméns förbandsproduktion för nationellt försvar. Sverigedemokraterna föreslår därför att det svenska deltagandet i Minusma avvecklas.

Svenskt deltagande i militär insats för stärkt säkerhet i Mali (Takuba)

8. Svenska bidraget till Takuba

Under 2020 beslutade riksdagen att en svensk väpnad styrka bestående av högst 250 personer ska ställas till förfogande till och med den 31 december 2021 för att på malisk inbjudan delta i insatsen Task Force Takuba i Mali och att styrkan även ska kunna verka på Nigers territorium inom ramen för deltagandet i insatsen, förutsatt att en inbjudan från Niger finns. Den totala styrkan beräknas under normala omständigheter bestå av högst 150 personer. Om behov uppstår ska styrkan tillfälligt kunna förstärkas med högst 100 personer. Det svenska förbandet ska framför allt kunna understödja, undsätta och förstärka pågående insatser inom Task Force Takuba. Det svenska bidraget ska också kunna bidra till att genomföra Task Force Takubas mandat i övrigt inom befintliga resurser och förmågor.

Det är givetvis så att ett svenskt bidrag till Task Force Takuba skulle bidra till att bygga förmågan hos svenska nationella förband och staber, genom att ge personalen som ingår erfarenheter av att tjänstgöra i en internationell kontext. Vidare är det riktigt att genom arbetet i en multinationell insats främjas interoperabilitet och förståelse för metoder, procedurer och arbetssätt.

Det säkerhetspolitiska läget i vårt eget närområde är dock det sämsta sedan kalla krigets dagar. Sverigedemokraterna anser därför att Sverige i nuläget behöver fokusera på uppbyggnad av såväl det militära som det civila försvaret, vår egen försvarsförmåga och på utbildning av nya officerare framför deltagandet i internationella insatser som den i Mali. Det har även på många håll inom försvarsmakten efterfrågats ett andrum från internationella insatser för att kunna fokusera på det nationella försvaret.

Mali har också nyligen drabbats av genomförda militärkupper. Även om det nuvarande militära styret har uttalat att man inte ifrågasätter ingångna avtal anser Sverigedemokraterna att nya svenska truppbidrag ska undvikas.

Med anledning av det som anförts ovan bör det svenska deltagandet i Task Force Takuba i Mali avslutas.

Roger Richthoff (SD)

Sven-Olof Sällström (SD)

Lars Andersson (SD)

Caroline Nordengrip (SD)